

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 23.12.2005
KOM(2005) 699 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

**til budgetmyndigheden om budgetgarantier i det almindelige budget
Situationen pr. 30. juni 2005**

{SEC(2005)1769}

INDHOLDSFORTEGNELSE

Første del: Begivenhederne siden beretningen af 31. december 2004, udviklingen i risikosituationen og de gennemførte garantiinterventioner.....	3
1. Indledning: transaktionernes art.....	3
2. Begivenhederne siden beretningen af 31. december 2004.....	3
3. Risikosituationen.....	4
3.1. Udestående pr. 30. juni 2005	4
3.2. Maksimal årlig risiko for EU-budgettet: udbetalte lån pr. 30. juni 2005 (se tabel A2 i bilaget)	5
3.3. Maksimal teoretisk årlig risiko for EU-budgettet: udbetalte og godkendte lån pr. 30. juni 2005 (se tabel A3 i bilaget).....	5
4. Aktivering af budgetgarantier	5
4.1. Udbetalinger over de likvide midler	5
4.2. Udbetalinger over garantifonden.....	5
5. Analyse af EU's teoretiske udlåns- og garantikapacitet til fordel for tredjelande.....	6
6. Garantifondens situation pr. 30. juni 2005.....	6
7. Garantifondens relative soliditet	7
Anden del: Evaluering af potentielle risici: den økonomiske og finansielle situation i de tredjelande, der har fået tildelt de største lån	8
1. Indledning	8
2. Kandidatlandene.....	8
3. Det vestlige Balkan	8
4. De nye uafhængige stater	9

Første del: Begivenhederne siden beretningen af 31. december 2004, udviklingen i risikosituationen og de gennemførte garantiinterventioner¹

1. INDLEDNING: TRANSAKTIONERNES ART

De risici, der dækkes af EU-budgettet, omfatter diverse låne- og garantitransaktioner, der kan inddeles i to kategorier, nemlig lån med makroøkonomisk sigte ydet af De Europæiske Fællesskaber (betalingsbalancelån til medlemsstaterne og makrofinansielle bistandslån til tredjelande) og lån med mikroøkonomisk sigte (Euratom- og EIB-lån² (Den Europæiske Investeringsbank) i tredjelande).

2. BEGIVENHEDERNE SIDEN BERETNINGEN AF 31. DECEMBER 2004

Hvad angår den makrofinansielle bistand til tredjelande, er der ikke truffet nogen ny rådsafgørelse. Der blev udbetalt et lån på 15 mio. EUR på basis af en eksisterende afgørelse vedrørende Serbien og Montenegro.

Udbetalingerne i form af gavebistand beløb sig til i alt 22 mio. EUR, 15 mio. EUR til Bosnien-Hercegovina og 7 mio. EUR til Tadsjikistan.

For Euratoms vedkommende blev der udbetalt et lån på 25 mio. EUR på basis af en eksisterende afgørelse vedrørende Bulgarien (Kozloduy). Derudover blev der udbetalt to lånerater til Rumænien (Cernavodă, 100 mio. EUR og 90 mio. EUR) på basis af en kommissionsafgørelse³.

Hvad angår EIB's mandater, besluttede Rådet den 22. december 2004⁴ at yde en fællesskabsgaranti til EIB mod tab i forbindelse med lån til visse typer af projekter i Rusland, Ukraine, Moldova og Belarus; det samlede maksimumsgarantibeløb er på 500 mio. EUR. Den 23. maj 2005 besluttede Kommissionen, at Rusland og Ukraine kunne falde ind under denne afgørelse⁵.

Den 12. april 2005 vedtog Kommissionen et forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF, Euratom) nr. 2728/94 om oprettelse af en garantifond for aktioner i forhold til tredjelande⁶ med henblik på at ændre fondens mekanisme for tilførsel af midler. Hovedformålet med dette forslag er at effektivisere anvendelsen af budgetmidler. Ifølge forslaget vil fonden blive tilført midler ex post på basis af det konstaterede udestående beløb for lånegarantier.

¹ Bemærk, at bilaget indeholder et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med en række detaljerede tabeller og forklarende noter til denne beretning.

² EIB-mandaterne er nærmere beskrevet i tabel A1 i bilaget.

³ K(2004) 891 af 30.3.2004, s. 2.

⁴ EUT L 21 af 25.1.2005, s. 11.

⁵ K(2005) 1499.

⁶ KOM(2005) 130.

Ifølge Kommissionens meddelelse om de finansielle overslag for 2007-2013⁷ vil beløbet til finansiering af garantifonden teoretisk set ikke blive begrænset i fremtiden, da finansieringen af garantifonden vil ske via en budgetpost under udgiftsområde 4 (eksterne forbindelser) og ikke som i øjeblikket via en specifik reserve.

3. RISIKOSITUATIONEN

Følgende risikoanalyse belyser beløbene for udeståender, den maksimale årlige risiko og den maksimale teoretiske årlige risiko for EU-budgettet (metoden forklares i Kommissionens arbejdsdokument). Der findes detaljerede tal herfor i bilaget i henholdsvis tabel A1, A2 og A3.

3.1. Udestående pr. 30. juni 2005

Den samlede risiko androg 16 333 mio. EUR pr. 30. juni 2005 mod 15 284 mio. EUR pr. 31. december 2004.

Nedenstående tabel viser, hvilke transaktioner der har haft indvirkning på udviklingen i udeståendet siden den foregående beretning.

Tabel 1: Udestående pr. 30. juni 2005*	Mio. EUR (afrundet)
Udestående pr. 31. december 2004	15 284
Tilbagebetaling af lån	
Euratom	0
Makrofinansiel bistand	-38
EIB	-561
Udbetaling af lån	
Euratom	215
Makrofinansiel bistand	15
EIB	1 565
Kursudsving i andre valutaer i forhold til euroen	-147
Udestående pr. 30. juni 2005	16 333

* Alle garanterede lån (medlemsstater og tredjelande), ekskl. forfaldne, ikke-betalte renter og betalingsmisligholdelser.

Pr. 30. juni 2005 androg udeståendet i forbindelse med transaktioner vedrørende medlemsstaterne 3 214 mio. EUR i forhold til 3 360 mio. EUR pr. 31. december 2004.

⁷ KOM(2004) 487 af 14.7.2004.

Pr. 30. juni 2005 androg udeståendet i forbindelse med transaktioner vedrørende tredjelande 13 119 mio. EUR i forhold til 11 924 mio. EUR pr. 31. december 2004.

3.2. Maksimal årlig risiko for EU-budgettet: udbetalte lån pr. 30. juni 2005 (se tabel A2 i bilaget)

- For andet halvår af 2005 er den samlede maksimale årlige risiko på 1 053 mio. EUR.
- Risikoen i forbindelse med medlemsstaterne andrager 265 mio. EUR.
- Risikoen i forbindelse med tredjelande andrager 789 mio. EUR.

3.3. Maksimal teoretisk årlig risiko for EU-budgettet: udbetalte og godkendte lån pr. 30. juni 2005 (se tabel A3 i bilaget)

- For andet halvår af 2005 er den maksimale teoretiske risiko på 1 103 mio. EUR og anslås under visse forudsætninger at nå op på 3 480 mio. EUR i 2013.
- Den maksimale teoretiske risiko i forbindelse med medlemsstaterne er den samme som den maksimale årlige risiko, der er omhandlet i punkt 3.2.
- For tredjelande andrager risikoen 839 mio. EUR for andet halvår af 2005. Risikoen forventes at nå op på 3 253 mio. EUR i 2013.

4. AKTIVERING AF BUDGETGARANTIER

4.1. Udbetalinger over de likvide midler

Kommissionen foretager udbetalinger over sine likvide midler⁸ for at undgå forsinkelser i forbindelse med betalingen af afdrag og renter på indlån og de hermed forbundne omkostninger, når en debitor er kommet bagud med betalingen.

4.2. Udbetalinger over garantifonden

Med Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2728/94 af 31. oktober 1994, som ændret, blev der oprettet en garantifond for aktioner i forhold til tredjelande. Hvis modtageren af et lån ydet eller garanteret af EU ikke overholder tilbagebetalingsfristen, træder garantifonden til og opfylder den pågældendes forpligtelse inden for en frist på tre måneder fra forfaldsdatoen⁹.

I løbet af første halvår af 2005 blev der ikke trukket på garantifonden, da der ikke forekom nogen manglende overholdelse af tilbagebetalingsfristen på sådanne lån.

⁸ I henhold til artikel 12 i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 af 22. maj 2000 om gennemførelse af afgørelse 94/728/EF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter, som ændret.

⁹ For nærmere oplysninger, se punkt 2.5. i bilaget.

5. ANALYSE AF EU'S TEORETISKE UDLÅNS- OG GARANTIKAPACITET TIL FORDEL FOR TREDJELANDE

Garantifondsordningen medfører i praksis visse begrænsninger for EU's udlåns- og lånegarantikapacitet over for tredjelande, eftersom de bevillinger, der er til rådighed til tilførsel til fonden, er begrænset med det beløb, der er opført som garantireserve i de gældende finansielle overslag¹⁰.

Tabel A4 viser et overslag over Fællesskabets udlånskapacitet i forhold til tredjelande i perioden 2005-2006 inden for rammerne af garantifondsordningen. Beregningsmetoden og det anvendte regelsæt er beskrevet nærmere i bilaget.

Tabel 2 viser, at de udestående udlåns- og lånegarantitransaktioner i forhold til tredjelande i alt var på 13 245 mio. EUR pr. 30. juni 2005.

1. Udeståender, EF (MFA), Euratom	1 576
2. Udeståender, EIB	11 543
3. Betalingsmisligholdelser	0
4. Morarenter	1
5. Forfaldne, ikke-betalte renter*	125
Udestående pr. 30. juni 2005	13 245

Forfaldne, ikke-betalte renter som omhandlet i forordningen om oprettelse af garantifonden.

Forholdet mellem fondens midler og EU's samlede udestående som defineret i forordningen om oprettelse af fonden var på 9,8 %, hvilket er mere end målbeløbet på 9 %, som er fastsat i forordning nr. 1149/1999 om ændring af forordning nr. 2728/94 om oprettelse af fonden. Ifølge reglerne skal det overskydende beløb ved årets udgang tilbageføres til en særlig konto i oversigten over indtægter i Den Europæiske Unions almindelige budget.

6. GARANTIFONDENS SITUATION PR. 30. JUNI 2005

Pr. 30. juni 2005 indeholdt garantifonden 1 298,35 mio. EUR. Der blev registreret følgende bevægelser i første halvår af 2005:

- Den 10. januar 2005 blev der tilbageført et beløb på 338 831 402,07 EUR til budgettet, hvilket svarer til 9 % af de udestående transaktioner til fordel for de nye

¹⁰ Det årlige beløb i de finansielle overslag for 2000-2006 er på 200 mio. EUR i 1999-priser; i 2005 er beløbet på 223 mio. EUR.

medlemsstater pr. 1. maj 2004 (3 764 793 356,32 EUR), jf. forordning nr. 2273/2004¹¹.

- Nettoindtægterne fra investeringer af fondens midler var på 25,1 mio. EUR pr. 30. juni 2005.

De samlede restancer, dvs. morarenter, med Den Argentinske Republik udgjorde pr. 30. juni 2005 1 718 493,12 USD (svarende til 1 261 649,75 EUR).

7. GARANTIFONDENS RELATIVE SOLIDITET

Forholdet mellem fondens midler pr. 30. juni 2005 (1 298,35 mio. EUR) og den maksimale teoretiske årlige risiko for lån til tredjelande i 2005 (839 mio. EUR) andrager 77 % (se tabel A3 i bilaget)¹².

¹¹ EUT L 396 af 31.12.2004.

¹² Det skal bemærkes, at den anslåede maksimale teoretiske årlige risiko for 2005 som angivet i tabel A3 kun refererer til andet halvår af 2005. Af sammenlignelighedshensyn er beløbet blevet normaliseret for en 12-måneders periode til ovennævnte sammenligning.

Anden del: Evaluering af potentielle risici: den økonomiske og finansielle situation i de tredjelande, der har fået tildelt de største lån

1. INDLEDNING

Tallene i første del indeholder oplysninger om de kvantitative aspekter af risiciene for det almindelige budget. Disse oplysninger bør imidlertid sammenholdes med risikokvaliteten, der bedømmes ved at se på, hvilke former for transaktioner der er tale om, samt låntagernes soliditet. Tabeller med landerisikovurderinger fremlægges separat i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene¹³. Der gives nedenfor et kort sammendrag af denne analyse. Et afsnit med en analyse af situationen i de øvrige tredjelande findes i punkt 3.1 i bilaget.

2. KANDIDATLANDENE

Kommissionens prognose for **Bulgarien** forudser en vækst på 6,0 % i 2005, der primært drives af en kraftig indenlandsk efterspørgsel som følge af en ekspansiv finans- og lønpolitik. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster nåede op på 7,4 % af BNP i 2004 og ventes at stige til 8,5 % i 2005 på basis af en fortsat kraftig importvækst. De indadgående udenlandske direkte investeringer udgjorde 8,4 % af BNP i 2004, mens landets udlandsgæld steg en smule til 63,0 % af BNP ved udgangen af 2004.

For 2005-2006 peger udsigterne for **Rumæniens** økonomi i retning af en vedholdende økonomisk vækst på 5-6 % (efter 5,3 % i 2004) og en fortsat stigning i underskuddet på betalingsbalancens løbende poster, som androg 7,5 % af BNP i 2004 fremhjulpet af betydelige indadgående udenlandske direkte investeringer på 7,1 % af BNP og en moderat stigning i gældskvoten, som nåede op på 37 % af BNP.

Tyrkiet har oplevet en real BNP-vækst på 8,9 % i 2004. I første halvår af 2005 afdæmpedes væksten til 4,8 %. Kommissionens prognose for 2005 forudser en vækst på 5 %, som primært drives af investeringerne og det private forbrug. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster androg 5,2 % af BNP i 2004 og ventes at stige en smule til lige under 6 % i 2005 på grund af højere energipriser og en stigende importefterspørgsel. De indadgående udenlandske direkte investeringer lå på 0,5 % af BNP og bidrog til en formindskelse af udlandsgælden til 46 % af BNP ved udgangen af 2004.

3. DET VESTLIGE BALKAN

Bosnien-Hercegovinas reale BNP ventes at stige til ca. 5 % ligesom i 2004. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster holdt sig på 23 % af BNP i 2004 og ventes at falde en smule i 2005 på grund af gode eksportresultater og en langsommere importvækst. De indadgående udenlandske direkte investeringer udgjorde i 2004 7 % af BNP. Landets

¹³ SEK(2005) 1769

udlandsgæld fortsatte med at falde og lå på 30 % af BNP ved udgangen af 2004, men den samlede indenlandske gæld vil formentlig stige betydeligt i den nærmeste fremtid på grund af store afregninger af fordringer.

I **Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien** androg væksten 3,7 % i årets første halvdel og lå dermed på linje med IMF's prognose om en vækst på 3,7 % i 2005. Væksten accelererede i andet kvartal, primært som følge af øget produktivitet i fremstillingssektoren og servicesektoren. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster lå på 7,7 % af BNP i 2004 og ventes at falde yderligere i 2005 som følge af eksportvækst. De indadgående udenlandske direkte investeringer udgjorde i 2004 2,8 % af BNP. Landets udlandsgæld faldt til 38 % af BNP ved udgangen af 2004.

Serbien og Montenegros reale BNP steg med 7,2 % i 2004, mens IMF forventer en vækst på 4,6 % i 2005, som primært drives af en blomstrende indenlandsk efterspørgsel og en forbedret handelsbalance. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster nåede op på 13 % af BNP i 2004 og ventes at falde til 9,5 % i 2005 på basis af forbedrede eksportresultater. De indadgående udenlandske direkte investeringer udgjorde i 2004 4,3 % af BNP. Landets udlandsgæld faldt til 62 % af BNP ved udgangen af 2004.

4. DE NYE UAFHÆNGIGE STATER

I **Armenien** holdt den reale BNP-vækst sig tæt på 10 % i 2004 og begyndelsen af 2005, selv om regeringen har forhøjet de sociale udgifter og kapitaludgifterne i 2005 i overensstemmelse med fattigdomsreduktionsstrategien, og budgetunderskuddet ventes at holde sig under 3 % af BNP. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster faldt til 4,7 % af BNP i 2004, og bruttovalutareserverne i Armeniens centralbank dækker næsten fire måneders import. Den offentlige udlandsgæld udgør i 2005 ca. 29 % af BNP (ned fra ca. 33 % i 2004).

I **Georgien** fortsætter anlæggelsen af olie- og gasrørledninger med at drive væksten, men er også årsagen til en betragtelig stigning i underskuddet på betalingsbalancens løbende poster (på grund af en høj importefterspørgsel til anlægsarbejdet) fra 8,1 % i 2004 til 11,8 % i 2005. I 2005 har regeringen budgetteret med store udgiftsstigninger (sociale programmer, forsvaret, infrastruktur), som ventes at føre til et underskud på 4,8 % af BNP. Bruttovalutareserverne steg i 2004 og dækker nu næsten to måneders import. Georgiens offentlige gældskvotepå ved udgangen af 2004 på ca. 36 % (mod 46 % i 2003).

I 2004 lå BNP-væksten i **Belarus** på 11 % og ventes at ligge på henved 9 % i 2005 (hvilket svarer til en kumuleret real BNP-vækst på over 80 % siden 1996). Det offentlige budget gik igen i overskud og nåede op på 2,7 % af BNP i midten af 2005, hvilket var en stigning fra 1,8 % i 2004. Udlandsgælden – som hovedsagelig er kortfristet – ligger på et beskedent niveau, idet gældskvoten er på under 20 %. På trods af denne forbedring er Belarus' økonomi dog fortsat skrøbelig på mange områder; f.eks. er valutareserverne meget lave og ligger på under én måneds import.

Moldovas BNP-vækst, som var på over 7 % i 2004, ventes at falde til 6 % i 2005. Inflationen ligger fortsat på et tocifret tal. Budgettet ventes igen at blive vendt til et overskud i 2005 på grund af højere skatter på importen. Som følge af valutakursens appreciering og BNP-væksten ventes udlandsgælden blot at udgøre en tredjedel af BNP ved udgangen af 2005.

Efter en rekordhøj vækst på 12 % i 2004 ventes den reale BNP-vækst i **Ukraine** i 2005 at falde til højst 5,5-6 %. Regeringens provenumål for første halvår af 2005 blev opfyldt, og det

tilstræbte underskud på 2,5 % af BNP forekommer derfor realistisk. Betalingsbalancen ligger på et komfortabelt niveau, idet de løbende poster også i 2005 ventes at udvise et stort overskud (7 % af BNP efter et overskud på 10,5 % i 2004). I lyset af den lokale valutas reelle binding til den amerikanske dollar resulterer dette i en hastig akkumulering af valutaeserver, som nu udgør 3½ måneders import. Gældskvoten ventes at falde yderligere i 2005 til omkring 16 % (fra omkring 19 % i 2004).

Tadsjikistans økonomi har fortsat sin stærke vækst i 2005, selv om de forringede eksterne forhold har lagt en dæmper på væksten. Der ventes en real BNP-vækst for hele året på 7 % sammenlignet med 10,6 % i 2004. I 2005 ventes underskuddet på statsfinanserne at holde sig på 0,5 % af BNP. Takket være vellykkede bilaterale gældsftaler med Rusland – Tadsjikistans største kreditor – og Pakistan er udlandsgælden faldet fra 66,3 % af BNP i 2003 til 41,1 % i 2004 og ventes at falde til 38,4 % i 2005. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster steg til 4 % i 2004 og er blevet yderligere forøget i første kvartal af 2005, hvilket skyldes en kraftig stigning i underskuddet på handelsbalancen.